La Crònica històrica de SEB - Cristòfor Colom, Català: informació o intoxicació?

Autor: Índependant
Data de publicació: 10-11-2025

Reproduïm una nota històrica trobada al diari «L'Indépendant», de Perpinyà, sobre la catalanitat d'En Colom.

El 3 d'agost de 1492, al sud-oest d'Andalusia, a Palos de la Frontera, davant de la gran mar exterior, va salpar la major expedició humana des de l'Antiguitat. Sota el comandament de Cristòfor Colom, la Pinta, la Niña i la Santa María van salpar cap als confins de l'Oceà Atlàntic per demostrar que la Terra és rodona.

Pals o Palos?

La història oficial explica la partida cap a les Amèriques des de Palos. Va ser en aquest petit i senzill poble de pescadors on Colom suposadament va armar les seves caravel·les i va reclutar la seva tripulació. L'elecció d'aquesta ubicació va ser molt sorprenent per a l'època. De fet, a finals del segle XV, els principals ports es trobaven a les costes catalanes o italianes: València, Tarragona, Barcelona, ??Cotlliure, Pals, etc. L'Atlàntic era un mar desconegut on només els portuguesos s'aventuraven practicant la navegació costanera. Per tant, seria sorprenent trobar més de 100 tripulants experimentats a Palos, hàbils en la maniobra d'embarcacions altament sofisticades. No seria preferiblement Pals, un port bulliciós a la costa a l'est de Girona?

Paraules que traeixen

El 2 d'agost de 1492, la vigília de la seva partida, Colom va rebre una carta del comte de Barcelona i rei d'Aragó, Ferran II. Aquest últim té a bé de mantenir-lo informat de bones notícies: el retorn del Rosselló a la seva autoritat. Per quina raó, si no fos pels seus orígens, aquest rei n'informaria el mariner?

A més, l'únic arxiu relatiu a l'expedició està signat per Ferran, pel seu secretari. La història oficial es justifica presentant aquest document com una còpia del contracte signat amb Isabel de Castella, l'esposa de Ferran. Aquest argument és fal·laç perquè els dos sobirans estaven certament casats, però cadascun va romandre al capdavant d'estats independents amb modes de govern molt diferents. Així, només Ferran tenia dret a nomenar Colom almirall, un títol reservat a Castella per als Grandes d'Espanya.

Havent desaparegut els diaris de bord del vaixell, la resta dels escrits de Colom es guarden gelosament als arxius de Salamanca. Resulta irònic llegir, en facsímils traduïts al castellà, descripcions en què Colom parla d'ocells mítics, els "pardals", una paraula que significa "gorrión" en català.

Pel que fa al suposat origen genovès del nostre almirall, es pot explicar per la presència de nombrosos assentaments comercials genovesos a Espanya, tant és així que, en la llengua comuna de l'època, s'havia convertit en costum anomenar qualsevol estranger com a "genovès".[1]

El retorn de Palos

El retorn triomfal de les Amèriques és una altra font d'interrogants. El rei Ferran i la reina Isabel són a Barcelona i demanen a Colom que arribi a la ciutat per terra. El viatge va durar una setmana, durant la qual el comboi, carregat de tresors, es va aturar en nombrosos pobles on és repetidament homenatjat. És impossible que aquest viatge travessi tot Espanya, des de Palos fins a Barcelona, ??en tan poc temps. Tanmateix, la ruta entre Barcelona i Pals a Catalunya, al ritme de les parades de la comitiva, coincideix.

Les coincidències i els esdeveniments descrits aquí són només algunes de les llacunes de la història oficial. Des del principi, la voluntat política d'apoderar-se de les riqueses futures va estar en funcionament a Castella. Ferran, comte de Barcelona i rei d'Aragó, que no era de sang catalana, no s'hi va oposar.

El 1492, la majoria de la gent considerava un fet que la Terra era plana. I, tanmateix, a diferència de Colom, cap d'ells havia llegit mapes antics ni estudiat astronomia.

500 anys després, res no ha canviat. La veritat és una qüestió de validació per part de les masses, no pel treball i les proves. Preguntar-se sobre la catalanitat de Colom és menys surrealista que aprendre cegament una història oficial amb matisos de llegenda. La veritat és una cosa complexa. Cristòfor Colom n'és la prova. Altrament, la Terra hauria romàs plana.

Font: "La Chronique historique de SEB - Christophe Colomb le Catalan, info ou intox?": https://www.lindependant.fr/2018/06/24/la-chronique-historique-de-seb-christophe-colomb-le-catalan-info-ou-intox,4409883.php L'indépendant; de Perpignan. Culture et loisirs. Publié le 24/06/2018. Texte et illustration de SEB. À lire Christophe Colomb, le Catalan – Les clés de l'énigme, de Gérard Garrigue, 1992, Confluences. L'auteur, natif du département, était diplômé de l'École centrale de Paris et officier de marine de réserve. Retrouvez les chroniques de SEB sur le site de L'Indépendant.fr rubrique "Le dessin de SEB".

Podeu accedir a l'article original a través de l'enllaç següent:
https://www.lindependant.fr/2018/06/24/la-chronique-historique-de-seb-christophe-colomb-le-catalan-info-ou-intox,4409883.php

[1] A la Castella (Espanya) de l'època, els ciutadans dels reialmes catalano-aragonesos eren considerats estrangers.